

PRESEK

List za mlade matematike, fizike, astronome in računalnikarje

ISSN 0351-6652

Letnik 18 (1990/1991)

Številka 5

Strani XIX-XX

Janez Strnad:

ANGLEŠKE ASTRONOMSKE ZNAMKE

Ključne besede: nove knjige.

Elektronska verzija:

<http://www.presek.si/18/1054-Strnad-znamke.pdf>

© 1991 Društvo matematikov, fizikov in astronomov Slovenije

© 2010 DMFA - založništvo

Vse pravice pridržane. Razmnoževanje ali reproduciranje celote ali posameznih delov brez poprejšnjega dovoljenja založnika ni dovoljeno.

●
Proizvodnja in prodaja
računalniške opreme

●
Servis
računalniške opreme

●
Prodaja tuje
strokovne literature

ALTECH
Alternativne Tehnologije, d. o. o.
Titova 118
61000 Ljubljana
tel.: (+38) 061 347 969
Fax: (+38) 061 347 961

ANGLEŠKE ASTRONOMSKE ZNAMKE

Jeseni 1990 je angleška pošta s štirimi znamkami počastila dve pomembni astronomski obletnici: dvestoletnico zvezdarne v Armaghu na Severnem Irskem in stoletnico Britanske astronomske zveze. Že leta 1675 so osnovali Kraljevi greenwiški observatorij, predvsem zato, ker so mornarji potrebovali točen čas in zvezdne karte za orientacijo.

Na znamki za 22 penijev kaže glavna risba stavbo zvezdarne v Armaghu. Na levi vidimo radijski daljnogled v Jodrell Banku s paraboloidno anteno s premerom 76 metrov, na desni pa največji britanski daljnogled. Daljnogled je eden izmed najboljših na svetu, nosi ime po Williamu Herschlu in stoji na La Palmi na Kanarskih otokih. Zgornji okrasni trak vsebuje risbe Zemlje, merilnika vetra, Sonca in neba.

Znamka za 26 penijev ima na sredi risbo komete, Luninega mrka in razlago plime in je posvečena Newtonovemu gravitacijskemu zakonu. Levo je prvi Newtonov zrcalni daljnogled iz leta 1672 in desno veliki Herschlov zrcalni daljnogled. William Herschel je leta 1781 odkril planet Uran in narisal dotlej najnatančnejšo zvezdno karto. Okrasni trak kaže komet in Herschlovo risbo

naše Galaksije. Kraljevi astronom Edmund Halley je na osnovi Newtonovega zakona predvidel, da se bo vrnil komet, ki ga imenujemo po njem.

Znamka za 31 penijev vsebuje risbe ozvezdij in stare naprave za ugotavljanje lege zvezd na nebu in opozarja na pomen astronomije za natančno merjenje časa. Okrasni trak kaže planete Osončja, ki so jih poznali v Herschlovem času.

Znamka za 37 penijev kaže starodavni Stonehenge, v katerem so častili Sonce in ki daje slutiti zasnovo koledarja. Na levi risbi vidimo armilarno sfero, staro napravo za določanje leg nebesnih teles in časa, desna pa opozarja na pomen astronomije za orientacijo na morju. Okrasni trak kaže Lunine mene.

Risbe je narisal Jeff Fisher, ki večkrat prispeva tudi kako naslovnico za revijo New Scientist. Čeprav se zdijo nekoliko natrpane in je treba dobro pogledati, da približno ugotovimo, kaj naj bi kazale, dajejo znamke ugoden vtis.

Janez Strnad

